

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen mouterij-brouwerij Verhaeghe te ANZEGEM

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de industrieel-archeologische en de historische waarde, in casu sociaal-economische waarde:

- als monument

De mouterij-brouwerij Verhaeghe omfattende:

- de bijgebouwen uit 1885 en later met voormalige paardenstallen, remise, opslagruimtes en opslagzolder aan de zuidzijde van het bedrijfsterrein, inclusief hijswerk 2 en opslagzolder 2;
- de mouterij- en brouwerijgebouwen uit 1885 als typische dorpsmouterij- en brouwerij, namelijk het langgerekt volume met brouwzaal, opslagruimtes en

kiemvloeren, inclusief openingen voor transmissieassen, waterpomp, hijswerk 1, opslagzolder 1, 2 weekbakken, kiemvloer, hijsinstallatie voor gekiemde gerst, buizen van opslagzolder naar moutmolens, verbinding moutmolens met beslagkuip, stookinstallatie van de ketels, drie brouwketels, watertank, leidingen en buizen met bediening van de ketels en meetglas, en takeltoestel;

- de mouttoren uit 1886 met beide aansluitende volumes uit 1896, inclusief de eestplaat;
- de schoorsteen;
- het gebouw uit 1930 opgetrokken voor de productie van bieren van lage gisting, inclusief koelschip en betonnen waterbak;
- het hekwerk, namelijk de toegangspoort van de brouwerij en de afsluiting en poort van de naastgelegen brouwerswoning;
- de oprijlaan en koer tussen de brouwerijgebouwen, als integraal deel uitmakend van de historische mouterij-brouwerij,

gelegen te
ANZEGEM (VICHTE), Beukenhofstraat 96

bekend ten kadaster:

ANZEGEM, 6e afdeling, sectie A, perceelnummers 246A4 (deel), 246Y3 (deel)
zoals afgebakend op bijgevoegd plan en de lijst van cultuurgoederen.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Industrieel-archeologische waarde:

Het betreft een brouwerij opgericht in 1885-1886, met belangrijke aanpassingen tijdens het interbellum. De brouwerij is steeds mee geëvolueerd met de wijzigende biermarkt en illustreert de evolutie van de Vlaamse bierproductie als industrieel proces. Typerend voor de laat-19de-eeuwse dorpsbrouwerijen is de aanwezigheid van een mouterij, waarbij de brouwer zelf instond voor de volledige verwerking van gerst tot bier. Tijdens het interbellum wijzigde de biermarkt grondig, met de plaatsing van een bottelarij en een gebouw voor de koeling van de bieren van lage gisting tot gevolg. Het gebouwbestand is bewaard in haar oorspronkelijke configuratie uit 1885-1886 met typerende oprijlaan loodrecht op de openbare weg. De installaties, vast aan het gebouw, dateren uit deze fase, zoals de mouttoren met moutverdieping, de weekbakken en kiemvloeren, de opslagzolders met hijsinstallaties en de vrijstaande fabrieksschoorsteen. De brouwinstallaties werden ontmanteld tijdens WO I en dateren dus grotendeels uit het interbellum, met brouwketels geplaatst in 1920 en het koelschip uit 1930. De mouterij-brouwerij is gaaf bewaard. Het proces van gerstkorrel tot bier, zoals dit plaatsvond in de middelgrote mouterijen-brouwerijen, is perfect te volgen in de gebouwen en de bewaarde technische installatie.

Historische, in casu sociaal-economische waarde :

De brouwerij, met vier generaties brouwers uit de familie Verhaeghe, is een materiële getuige van een laat-19de-eeuwse dorpsbrouwerij en familiebedrijf, dat door innovatie de 20ste-eeuwse schaalvergroting van de biermarkt wist te doorstaan. Het illustreert de geschiedenis van de bierproductie. De brouwerij is begonnen als mouterij-brouwerij voor de lokale markt met grondstoffen van eigen oogst. Tijdens het interbellum paste de brouwerij zich aan aan de veranderde consumentenmarkt, die gebotteld bier en bier van lage gisting vroeg. Tot 1961-1965 werd op de traditionele wijze gebrouwen in de laat-19de-eeuwse en interbellumgebouwen. De samenhang met de recente brouwerijgebouwen zorgt voor een voortzetting van de familie-/dorpsbrouwerij. De woning op het naastgelegen perceel wordt nog steeds bewoond door de familie Verhaeghe. Het hekwerk van de brouwerij en het perceel met brouwerswoning vormt een geheel en is een getuige van het verdwenen brouwershuis.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel, **24 MEI 2012**

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS